LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2020/1999

(2020. gada 7. decembris)

par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 29. pantu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, un tā ir apņēmusies aizsargāt minētās vērtības, kurām ir būtiska nozīme miera un ilgtspējīgas drošības nodrošināšanā, kas ir tās ārējās darbības stūrakmeņi.

(2) Cilvēktiesības ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas. Valstis ir primāri atbildīgas par cilvēktiesību ievērošanu, aizsargāšanu un īstenošanu, tostarp starptautisko cilvēktiesību ievērošanas nodrošināšanu. Cilvēktiesību pārkāpumi un aizskārumi visā pasaulē, tostarp ievērojama nevalstisku rīcībspēku iesaistīšanās cilvēktiesību pārkāpumos visā pasaulē, kā arī daudzu šādu darbību smaguma pakāpe, joprojām rada lielas bažas. Šādas darbības ir Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 1. un 2. punktā noteikto principu pārkāpums un apdraud Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. panta 1. un 2. punktā noteiktos Savienības ārējās darbības mērķus.

(3) Padome 2019. gada 9. decembrī atzinīgi novērtēja to, ka Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis") ir sācis sagatavošanas darbu, lai tiktu izveidots vispārējs Savienības režīms ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem.

(4) Ar šo lēmumu izveido satvaru mērķtiecīgiem ierobežojošiem pasākumiem, lai vērstos pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem visā pasaulē. Šajā sakarā Padome uzsver starptautisko cilvēktiesību un mijiedarbības starp starptautiskajām cilvēktiesībām un starptautiskajām humanitārajām tiesībām svarīgo nozīmi saistībā ar šajā lēmumā paredzētu mērķtiecīgu ierobežojošu pasākumu piemērošanas apsvēršanu. Šis lēmums neietekmē citu esošu vai nākotnē pieņemtu Padomes lēmumu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā piemērošanu, ar kuriem nosaka ierobežojošus pasākumus saistībā ar situāciju konkrētās trešās valstīs un ar kuriem vēršas pret cilvēktiesību pārkāpumiem vai aizskārumiem.

(5) Ar šādiem mērķtiecīgiem ierobežojošiem pasākumiem centīsies īstenot LES 21. pantā izklāstītos kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķus, un tie dos ieguldījumu Savienības rīcībā, lai konsolidētu un atbalstītu demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un starptautisko tiesību principus saskaņā ar LES 21. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Šādu mērķtiecīgu ierobežojošu pasākumu piemērošana būs saskanīga ar Savienības vispārējo stratēģiju šajā jomā un uzlabos Savienības spēju veicināt cilvēktiesību ievērošanu.

(6) Dažu pasākumu īstenošanai ir nepieciešama turpmāka Savienības rīcība,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Ar šo lēmumu izveido satvaru mērķtiecīgiem ierobežojošiem pasākumiem, lai vērstos pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem visā pasaulē. To piemēro:

a) genocīdam;

b) noziegumiem pret cilvēci;

c) šādiem nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem vai aizskārumiem:

i) spīdzināšanai un citiem nežēlīgiem, necilvēcīgiem vai cieņu pazemojošiem apiešanās un sodīšanas veidiem;

ii) verdzībai;

iii) ārpustiesas, tūlītējai vai patvaļīgai nāvessodu izpildei un nogalināšanai;

iv) personu piespiedu pazušanai;

v) patvaļīgiem arestiem vai aizturēšanai;

d) citiem cilvēktiesību pārkāpumiem vai aizskārumiem, tostarp, bet ne tikai turpmāk uzskaitītajiem, ciktāl minētie pārkāpumi vai aizskārumi ir plaši izplatīti, sistemātiski vai citādi nopietni attiecībā uz LES 21. pantā izklāstītajiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķiem:

i) cilvēku tirdzniecībai, kā arī cilvēktiesību aizskārumiem, ko veic migrantu kontrabandisti, kā minēts šajā pantā;

ii) seksuālai un ar dzimumu saistītai vardarbībai;

iii) miermīlīgas pulcēšanās un biedrošanās brīvības pārkāpumiem vai aizskārumiem;

iv) uzskatu un vārda brīvības pārkāpumiem vai aizskārumiem;

v) reliģijas vai ticības brīvības pārkāpumiem vai aizskārumiem.

2. Šā panta 1. punkta piemērošanas nolūkos būtu jāņem vērā starptautiskās paražu tiesības un plaši pieņemtie starptautisko tiesību instrumenti, piemēram:

a) Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām;

b) Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālām un kultūras tiesībām;

c) Konvencija par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to;

d) Konvencija pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgiem, necilvēcīgiem vai cieņu pazemojošiem apiešanās un sodīšanas veidiem;

e) Starptautiskā konvencija par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu;

f) Konvencija par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu;

g) Konvencija par bērna tiesībām;

h) Starptautiskā konvencija par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu;

i) Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām;

j) Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību Protokols par cilvēku tirdzniecības, jo sevišķi tirdzniecības ar sievietēm un bērniem, novēršanu, apkarošanu un sodīšanu par to;

k) Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūti;

l) Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija.

3. Šā lēmuma nolūkos fiziskas vai juridiskas personas, vienības vai struktūras var būt:

a) valstiski rīcībspēki;

b) citi rīcībspēki, kas faktiski kontrolē vai pārvalda kādu teritoriju;

c) citi nevalstiski rīcībspēki.

4. Padome, kad izveido vai groza pielikumā izklāstīto sarakstu attiecībā uz 3. punkta c) apakšpunktā minētajiem citiem nevalstiskiem rīcībspēkiem, jo īpaši ņem vērā šādus konkrētus elementus:

a) LES 21. pantā izklāstītos kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķus; un

b) aizskārumu smaguma pakāpi un/vai ietekmi.

2. pants

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas nepieciešami, lai nepieļautu, ka to teritorijās ieceļo vai tās tranzītā šķērso:

a) fiziskas personas, kas ir atbildīgas par 1. panta 1. punktā izklāstītajām darbībām;

b) fiziskas personas, kas sniedz finansiālu, tehnisku vai materiālu atbalstu 1. panta 1. punktā izklāstītajām darbībām vai ir citādi iesaistītas tajās, tostarp, plānojot, vadot, pasūtot, palīdzot, sagatavojot, veicinot šādas darbības vai mudinot uz tām;

c) fiziskas personas, kas ir saistītas ar personām, uz kurām attiecas a) un b) apakšpunkts;

kuras ir norādītas pielikumā.

2. Šā panta 1. punkts neliek dalībvalstij aizliegt saviem valstspiederīgajiem ieceļot tās teritorijā.

3. Šā panta 1. punkts neskar gadījumus, kad dalībvalstij ir jāievēro starptautiskajās tiesībās paredzēti pienākumi, proti:

a) kā starptautiskas starpvaldību organizācijas uzņēmējvalstij;

b) kā uzņēmējvalstij, kurā tiek rīkota starptautiska konference, ko sasauc Apvienoto Nāciju Organizācija vai kas notiek tās aizbildnībā;

c) saskaņā ar daudzpusēju nolīgumu, ar ko piešķir privilēģijas un imunitāti; vai

d) ievērojot 1929. gada Samierināšanās līgumu (Laterāna pakts), ko noslēdza Svētais Krēsls (Vatikāna Pilsētvalsts) un Itālija.

4. Šā panta 3. punktu uzskata par piemērojamu arī gadījumos, kad dalībvalsts ir Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) uzņēmējvalsts.

5. Padome tiek pienācīgi informēta par visiem gadījumiem, kad dalībvalsts piešķir atbrīvojumu, ievērojot 3. vai 4. punktu.

6. Dalībvalstis var piešķirt atbrīvojumus no 1. punktā paredzētajiem pasākumiem, ja ceļošana ir attaisnojama steidzamu humanitāru vajadzību dēļ vai tā tiek veikta, lai apmeklētu starpvaldību sanāksmes vai sanāksmes, kuras atbalsta vai rīko Savienība vai kuras rīko dalībvalsts, kas ir EDSO prezidentvalsts, ja tajās norisinās politiskais dialogs, ar ko tieši atbalsta ierobežojošo pasākumu politikas mērķus, tostarp nopietnu cilvēktiesību pārkāpumu un aizskārumu izbeigšanu un cilvēktiesību veicināšanu.

7. Dalībvalstis var arī piešķirt atbrīvojumus no pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar 1. punktu, ja ieceļošana vai teritorijas šķērsošana tranzītā ir nepieciešama tiesas procesa nolūkā.

8. Dalībvalsts, kas vēlas piešķirt 6. vai 7. punktā minētos atbrīvojumus, par to rakstiski paziņo Padomei. Atbrīvojumu uzskata par piešķirtu, ja divās darbdienās no brīža, kad saņemts paziņojums par ierosināto atbrīvojumu, viens vai vairāki Padomes locekļi pret to neiebilst. Ja viens vai vairāki Padomes locekļi iebilst, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt piešķirt ierosināto atbrīvojumu.

9. Ja, ievērojot 3., 4., 6., 7. vai 8. punktu, dalībvalsts atļauj pielikumā norādītajām personām ieceļot savā teritorijā vai to šķērsot tranzītā, atļauju piešķir tikai un vienīgi tādam nolūkam, kādam tā ir paredzēta, un tikai tām personām, uz kurām tā tieši attiecas.

3. pants

1. Iesaldē visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas ir:

a) tādu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, kuras ir atbildīgas par 1. panta 1. punktā izklāstītajām darbībām;

b) tādu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, kuras sniedz finansiālu, tehnisku vai materiālu atbalstu 1. panta 1. punktā izklāstītajām darbībām vai ir citādi iesaistītas tajās, tostarp, plānojot, vadot, pasūtot, palīdzot, sagatavojot, veicinot šādas darbības vai mudinot uz tām;

c) tādu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, kuras ir saistītas ar fiziskām vai juridiskām personām, vienībām vai struktūrām, uz kurām attiecas a) un b) apakšpunkts;

kā uzskaitīts pielikumā.

2. Pielikumā norādītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām vai struktūrām nedz tieši, nedz netieši, nedz to interesēs nedara pieejamus nedz līdzekļus, nedz saimnieciskos resursus.

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, dalībvalstu kompetentās iestādes var atļaut atbrīvot konkrētus iesaldētus līdzekļus vai saimnieciskos resursus vai darīt tos pieejamus ar tādiem nosacījumiem, kādus tās uzskata par atbilstīgiem, pēc tam, kad tās ir konstatējušas, ka attiecīgie līdzekļi vai saimnieciskie resursi ir:

a) nepieciešami, lai segtu pielikumā norādīto fizisko vai juridisko personu, vienību vai struktūru un šādu fizisko personu apgādājamo ģimenes locekļu pamatvajadzības, tostarp maksājumus par pārtiku, īri vai hipotēku, zālēm un ārstēšanu, nodokļu, apdrošināšanas prēmiju un komunālo pakalpojumu maksājumus;

b) paredzēti vienīgi samērīgai samaksai par kvalificētu darbu vai atlīdzībai par izdevumiem, kas saistīti ar juridiskiem pakalpojumiem;

c) paredzēti vienīgi komisijas maksai vai apkalpošanas maksai par iesaldēto līdzekļu vai saimniecisko resursu parasto turēšanu vai pārvaldību;

d) nepieciešami ārkārtas izdevumu segšanai – ar noteikumu, ka kompetentā iestāde pārējo dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Komisijai vismaz divas nedēļas pirms atļaujas piešķiršanas ir paziņojusi pamatojumu, kāpēc tā uzskata, ka būtu jāpiešķir konkrēta atļauja; vai

e) paredzēti tam, lai veiktu maksājumus uz tādas diplomātiskās vai konsulārās pārstāvniecības vai starptautiskas organizācijas kontu, kurai ir starptautiskajās tiesībās noteikta imunitāte, vai lai veiktu maksājumus no šādas pārstāvniecības vai organizācijas konta, ciktāl šie maksājumi ir paredzēti izmantošanai diplomātiskās vai konsulārās pārstāvniecības vai starptautiskās organizācijas oficiāli paredzētām vajadzībām.

Attiecīgā dalībvalsts informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par visām atļaujām, kas piešķirtas saskaņā ar šo punktu.

4. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstu kompetentās iestādes var atļaut atbrīvot konkrētus iesaldētos līdzekļus vai saimnieciskos resursus ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) uz līdzekļiem vai saimnieciskajiem resursiem attiecas šķīrējtiesas nolēmums, kas ir pieņemts pirms dienas, kad 1. punktā minētā fiziskā vai juridiskā persona, vienība vai struktūra tika iekļauta pielikumā izklāstītajā sarakstā, vai pirms vai pēc minētās dienas Savienībā taisīts tiesas vai administratīvs nolēmums, vai attiecīgajā dalībvalstī pirms vai pēc minētās dienas izpildāms tiesas nolēmums;

b) līdzekļus vai saimnieciskos resursus izmantos vienīgi tam, lai apmierinātu prasījumus, kas izriet no šāda nolēmuma vai kas ar šādu nolēmumu atzīti par spēkā esošiem, ievērojot ierobežojumus, kuri noteikti piemērojamajos normatīvajos aktos, ar ko reglamentē tādu personu tiesības, kurām ir šādi prasījumi;

c) nolēmums nav pieņemts kādas pielikumā norādītas fiziskas vai juridiskas personas, vienības vai struktūras labā; un

d) nolēmuma atzīšana nav pretrunā attiecīgās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai.

Attiecīgā dalībvalsts informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par visām atļaujām, kas piešķirtas saskaņā ar šo punktu.

5. Šā panta 1. punkts neliedz pielikumā norādītai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai veikt maksājumu, kas jāveic saskaņā ar līgumu vai nolīgumu, vai saistībām, kas noslēgts vai kuras radušās pirms datuma, kurā šāda fiziska vai juridiska persona, vienība vai struktūra tika iekļauta sarakstā, ar noteikumu, ka attiecīgā dalībvalsts ir konstatējusi, ka maksājumu tieši vai netieši nesaņem 1. punktā minētā fiziskā vai juridiskā persona, vienība vai struktūra.

6. Šā panta 2. punkts neattiecas uz iesaldēto kontu papildinājumiem, ko veido:

a) procenti vai citi ienākumi saistībā ar minētajiem kontiem;

b) maksājumi, kas jāveic saskaņā ar līgumiem, nolīgumiem vai saistībām, kas noslēgti vai kuras radušās pirms datuma, kurā uz minētajiem kontiem sāka attiecināt 1. un 2. punktā paredzētos pasākumus; vai

c) maksājumi, kas jāveic saskaņā ar Savienībā taisītiem vai attiecīgajā dalībvalstī izpildāmiem tiesas, administratīviem vai šķīrējtiesas nolēmumiem, ar noteikumu, ka visiem šādiem procentiem, citiem ieņēmumiem un maksājumiem turpina piemērot 1. punktā paredzētos pasākumus.

4. pants

1. Atkāpjoties no 3. panta 1. un 2. punkta, dalībvalstu kompetentās iestādes var atļaut atbrīvot konkrētus iesaldētos līdzekļus vai saimnieciskos resursus vai darīt konkrētus līdzekļus vai saimnieciskos resursus pieejamus ar tādiem nosacījumiem, kādus tās uzskata par atbilstīgiem, pēc tam, kad tās ir konstatējušas, ka šādu līdzekļu vai saimniecisko resursu nodrošināšana ir nepieciešama humanitāriem mērķiem, piemēram, lai sniegtu palīdzību vai atvieglotu tās sniegšanu, tostarp, lai piegādātu medikamentus, pārtiku vai nodrošinātu humanitāro darbinieku un saistītas palīdzības piegādi vai evakuācijām.

2. Attiecīgā dalībvalsts informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par visām atļaujām, kas piešķirtas saskaņā ar šo pantu, un to dara četru nedēļu laikā pēc atļaujas piešķiršanas.

5. pants

1. Padome, rīkojoties vienprātīgi pēc dalībvalsts vai Augstā pārstāvja priekšlikuma, izveido un groza pielikumā izklāstīto sarakstu.

2. Padome 1. punktā minētos lēmumus, tostarp pamatojumu iekļaušanai sarakstā, paziņo attiecīgajai fiziskajai vai juridiskajai personai, vienībai vai struktūrai vai nu tieši, ja ir zināma tās adrese, vai publicējot paziņojumu, dodot minētajai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai iespēju paust savus apsvērumus.

3. Ja tiek iesniegti apsvērumi vai būtiski jauni pierādījumi, Padome pārskata 1. punktā minētos lēmumus un atbilstīgi informē attiecīgo fizisko vai juridisko personu, vienību vai struktūru.

6. pants

1. Pielikumā norāda pamatojumu 2. un 3. pantā minēto fizisko vai juridisko personu, vienību vai struktūru iekļaušanai sarakstā.

2. Pielikumā iekļauj informāciju, kas nepieciešama attiecīgo fizisko vai juridisko personu, vienību vai struktūru identificēšanai, ja tāda ir pieejama. Attiecībā uz fiziskām personām šāda informācija var ietvert vārdu un uzvārdu un pieņemtus vārdus; dzimšanas datumu un vietu; valstspiederību; pases un personas apliecības numuru; dzimumu; adresi, ja tā ir zināma; un amatu vai profesiju. Attiecībā uz juridiskām personām, vienībām vai struktūrām šāda informācija var ietvert: nosaukumus; reģistrācijas vietu un datumu; reģistrācijas numuru; un darījumdarbības vietu.

7. pants

1. Lai izpildītu šajā lēmumā paredzētos uzdevumus, Padome un Augstais pārstāvis veic personas datu apstrādi, jo īpaši:

a) kas attiecas uz Padomi – lai sagatavotu un veiktu grozījumus pielikumā;

b) kas attiecas uz Augsto pārstāvi – lai sagatavotu grozījumus pielikumā.

2. Vajadzības gadījumā Padome un Augstais pārstāvis var apstrādāt attiecīgus datus par noziedzīgiem nodarījumiem, ko izdarījušas sarakstā iekļautās fiziskās personas, un par notiesājošiem spriedumiem vai drošības pasākumiem attiecībā uz šādām personām tikai tiktāl, ciktāl šāda apstrāde ir nepieciešama, lai sagatavotu pielikumu.

3. Šā lēmuma nolūkos Padome un Augstais pārstāvis tiek noteikti par "pārziņiem" Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725 ([1]) 3. panta 8) punkta nozīmē, lai nodrošinātu, ka attiecīgās fiziskās personas var izmantot tiesības, kas tām noteiktas ar Regulu (ES) 2018/1725.

8. pants

Prasījumus saistībā ar jebkādu līgumu vai darījumu, kura izpildi tieši vai netieši, pilnīgi vai daļēji ir ietekmējuši pasākumi, kas piemēroti saskaņā ar šo lēmumu, tostarp prasījumus par atlīdzināšanu vai citus šāda veida prasījumus, piemēram, prasījumu par kompensāciju vai ar galvojumu nodrošinātu prasījumu, jo īpaši prasījumu izsniegt vai veikt maksājumu saistībā ar jebkādu obligāciju, galvojumu vai atlīdzību, jo īpaši finansiālu galvojumu vai finansiālu atlīdzību, neapmierina, ja tos izvirza:

a) norādītās fiziskās vai juridiskās personas, vienības vai struktūras, kuras minētas pielikumā izklāstītajā sarakstā;

b) jebkura fiziska vai juridiska persona, vienība vai struktūra, kas darbojas ar kādas a) apakšpunktā minētās fiziskās vai juridiskās personas, vienības vai struktūras starpniecību vai tās vārdā.

9. pants

Lai šajā lēmumā izklāstīto pasākumu ietekme būtu pēc iespējas lielāka, Savienība mudina trešās valstis pieņemt šajā lēmumā paredzētajiem pasākumiem līdzīgus ierobežojošus pasākumus.

10. pants

Šo lēmumu piemēro līdz 2023. gada 8. decembrim un to pastāvīgi pārskata. 2. un 3. pantā izklāstītos pasākumus attiecībā uz pielikumā uzskaitītajām fiziskām vai juridiskām personām, vienībām un struktūrām piemēro līdz 2021. gada 8. decembrim.

11. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2020. gada 7. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. BORRELL FONTELLES

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

PIELIKUMS

Šā lēmuma 2. un 3. pantā minēto fizisko un juridisko personu, vienību un struktūru saraksts

A. Fiziskas personas

B. Juridiskas personas, vienības un struktūras